Od každé páté nehody viník ujede, vyplývá z dat webu „Dopravní nehody v ČR“

16.5.2024 - Lukáš Kadula | Centrum dopravního výzkumu

Během uplynulých tří let, tedy v období 2021-2023, došlo na pozemních komunikacích v České republice k 54 185 dopravním nehodám, od kterých jejich viníci ujeli. V důsledku těchto nehod bylo 27 osob usmrceno, 66 osob těžce zraněno a 1 436 osob zraněno lehce. Socioekonomické ztráty z těchto dopravních nehod dosáhly téměř 33 mld. Kč. V průměru tak každý den „odjede“ od nehody téměř 50 viníků, tj. každých 29 minut jeden. Tímto jednáním se tyto osoby dopouští přestupku nebo v některých případech i trestného činu – zejména u nehod se zraněním. Maximální finanční postihy za neprodlené nezastavení vozidla či opuštění místa dopravní nehody se ve správním řízení od letošního roku zpětinásobily.

Existuje řada důvodů, proč viníci z místa dopravních nehod ujedou. U těch méně závažných nehod – typicky střet se zaparkovaným vozidlem to může být obava ze ztráty z bonusu z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, u těch závažnějších pak trestně právní následky. *„Výzkumy ukazují, že rizikovými faktory zvyšujícími pravděpodobnost ujetí z místa nehody jsou také možné přitěžující okolnosti – nejen řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek, ale také zákaz řízení, absence řidičského oprávnění a podobně. Důvodem ujetí od nehody je tedy často obava ze souhrnných následků svých činů. K ujetí z místa nehody se také spíše uchylují řidiči, kteří již v minulosti spáchali trestný čin nebo přestupek,“* uvádí Kateřina Bucsuházy z oblasti Hloubkové analýzy dopravních nehod Centra dopravního výzkumu a dodává: *„Jak dokládají zkušenosti z Hloubkové analýzy dopravních nehod, u účastníků nehod se lze po dopravní nehodě nejčastěji setkat s akutní reakcí na stres (přibližně 17 % případů). Ujetí od dopravní nehody může být vědomým jednáním. Zážitek z dopravní nehody nicméně představuje pro všechny zúčastněné stres a v některých případech mohou být řidiči danou situací natolik ovlivněni, že i například jinak zodpovědný řidič v důsledku psychického šoku z místa nehody odjede.“*

Přestože drtivá většina těchto nehod byla „jen“ s hmotnou škodou, ve stovkách případů došlo ke zranění osob, někdy bohužel také ke smrtelným. Bilance ujetí viníků z místa nehody v uplynulých třech letech:

Obrázek 1: Nehody se zraněním v letech 2021-2023 v případech, kdy viník ujel [Dopravní nehody v ČR, https://nehody.cdv.cz/statistics.php?h=2bj2]

Pokud došlo ke zranění osob u nehod, kdy viník ujel, byli nejčastěji – ve 2/3 případů – postiženi-zraněni zranitelní účastníci silničního provozu, ve 40 % se jednalo o chodce, ve 20 % pak o cyklisty a v 7 % o motocyklisty. Pokud jde o ty nejzávažnější, tedy smrtelné následky, pak z 27 usmrcených osob během uplynulých tří let bylo 12 chodců (44,4 %), 7 cyklistů (25,9 %), 5 řidičů osobních automobilů (18,5 %) a 3 řidiči motocyklů (11,1 %).

Obrázek 2: Zranění osob dle kategorie účastníků při nehodách, kdy viník ujel v období 2021-2023 [CDV]

Nejvíc osob u nehod, kdy viník ujel, bylo zraněno na místních komunikacích (644, tj. 42,1 %) a na krajských silnicích II. (242, tj. 15,8 %) a III. tříd (227, tj. 14.8 %). Ke 21,8 % zraněním došlo v noci. *„Pokud šlo pouze o nehody s hmotnou škodou, tak v 68 % případů se jednalo o střet se zaparkovaným nebo odstaveným vozidlem. Přestože 2,6% podíl nehod s následky na životě či zdraví se může jevit jako relativně nízký, viníci nehod si musí uvědomit, že jejich primární povinností je poskytnout první pomoc účastníkům dopravní nehody, což v řadě případů může zachránit lidský život*

nebo zásadně zmírnit následky zranění. Data potvrzují, že nejčastěji se z pohledu nehod s následky na životě nebo zdraví jedná o střety s chodci – mnohdy s dětmi (pozn. v období 2021-2023 bylo při nehodách, kdy viník ujel zraněno 89 dětí do 14 let věku), tedy těmi nejzranitelnějšími účastníky silničního provozu,“ uvádí Lukáš Kadula z Centra dopravního výzkumu.

Tabulka 1: Druhy nehod s hmotnou škodou/s následky na životě nebo zdraví, kdy viník ujel v období let 2021-2023 [CDV]

Na postihy za ujetí od dopravní nehody pamatuje také legislativa. Od ledna 2024 se za neprodlené nezastavení vozidla či opuštění místa dopravní nehody pětinásobně zvýšily maximální možné pokuty ve správním řízení z 5 000 Kč na 25 000 Kč. Detailní informace k hlavním změnám v bodovém systému a sankcích 2023-2024 jsou k dispozici na webu Samostatného oddělení BESIP Ministerstva dopravy. Na neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku pak pamatuje § 151 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů: *„Řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo zákazem činnosti.*“

Ujetí viníka z místa nehody je jeden z klíčových ukazatelů Strategie BESIP 2021-2030. V období let 2021-2023 bylo při nehodách, kdy viník ujel, usmrceno 27 a těžce zraněno 66 osob. V případě usmrcených osob byly předpoklady Strategie překročeny o téměř 29 %! V 10 krajích byly v uplynulých třech letech evidovány smrtelné následky uvedených nehod, nejvíce v Jihomoravském kraji, kde bylo usmrceno 6 osob. Nejvíce (14) těžce zraněných osob pak bylo evidováno v hl. m. Praze. Plnění Strategie v jednotlivých krajích v daném klíčovém ukazateli – ujetí viníka z místa nehody – v uplynulých třech letech je zřejmé z následujících tabulek.

https://www.cdv.cz/tisk/od-kazde-pate-nehody-vinik-ujede-vyplyva-z-dat-webu-dopravni-nehody-v-cr